

BỘ Y TẾ
TỔNG CỤC DÂN SỐ-
KẾ HOẠCH HOÁ GIA ĐÌNH

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: 95 /TCDS-TTGD

Hà Nội, ngày 11 tháng 3 năm 2015

V/v hướng dẫn thực hiện công tác
truyền thông, giáo dục về DS-
KHHGĐ năm 2015

Kính gửi: Chi cục Dân số - Kế hoạch hoá gia đình các tỉnh, thành phố

Căn cứ Chiến lược Dân số và Sức khỏe sinh sản Việt Nam giai đoạn 2011-2020 đã được Thủ tướng chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 2013/QĐ-TTg, ngày 14/11/2011; Chương trình hành động truyền thông chuyển đổi hành vi về Dân số - Kế hoạch hoá gia đình (DS-KHHGĐ) giai đoạn 2011-2015 đã được Lãnh đạo Bộ Y tế phê duyệt tại quyết định số 4669/QĐ-BYT, ngày 13 tháng 12 năm 2011; công văn số 439 /BYT-TCDS, ngày 21 tháng 01 năm 2015 của Bộ Y tế về việc hướng dẫn kế hoạch thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia DS-KHHGĐ, Tổng cục DS-KHHGĐ hướng dẫn Chi cục DS-KHHGĐ các tỉnh, thành phố thực hiện công tác truyền thông, giáo dục về DS-KHHGĐ năm 2015 như sau:

I. MỤC TIÊU

Tiếp tục đẩy mạnh các hoạt động vận động, truyền thông giáo dục chuyển đổi hành vi về DS-KHHGĐ góp phần đạt các chỉ tiêu kế hoạch năm 2015, duy trì mức sinh thấp hợp lý, giảm tốc độ mất cân bằng giới tính khi sinh, tăng tỷ lệ sử dụng dịch vụ sàng lọc trước sinh và sơ sinh, tăng số người mới sử dụng biện pháp tránh thai hiện đại.

II. ĐỐI TƯỢNG

1. Đối tượng tuyên truyền vận động là lãnh đạo Đảng, chính quyền, các nhà hoạch định chính sách, các nhà quản lý các cấp.

2. Đối tượng huy động cộng đồng: các tổ chức chính trị - xã hội các cấp, những người có uy tín trong cộng đồng, dòng họ, gia đình (trưởng họ, trưởng tộc, già làng, trưởng bản, chức sắc tôn giáo...); những người nổi tiếng trong các lĩnh vực xã hội, văn hóa nghệ thuật, thể dục thể thao...

3. Đối tượng truyền thông chuyển đổi hành vi gồm: Phụ nữ mang thai; các cặp vợ chồng trong độ tuổi sinh đẻ; phụ nữ; nam giới; người chưa thành niên và thanh niên; người cao tuổi; phụ nữ và nam giới thuộc nhóm dân di cư, dân tộc thiểu số...

II. NỘI DUNG TRỌNG TÂM

Các hoạt động truyền thông - giáo dục năm 2015 tập trung vào các nội dung: Duy trì mức sinh thấp hợp lý, nâng cao chất lượng dân số, kiểm soát tỷ số giới tính khi sinh, chăm sóc người cao tuổi dựa vào cộng đồng, cụ thể như sau:

1. Duy trì mức sinh thấp hợp lý

- Đối với tỉnh chưa đạt mức sinh thay thế: Tiếp tục các nội dung, thông điệp tuyên truyền về giảm sinh nhằm đạt mức sinh thay thế bình quân trong toàn tỉnh, truyền thông về lợi ích của KHHGD, các biện pháp tránh thai hiện đại, tác hại của phá thai, trách nhiệm của Nam giới trong việc thực hiện KHHGD.

- Đối với những tỉnh đã đạt mức sinh thay thế hoặc dưới mức sinh thay thế: Tập trung truyền thông nâng cao chất lượng dân số, giảm thiểu mất cân bằng giới tính khi sinh, chăm sóc sức khỏe người cao tuổi dựa vào cộng đồng. Truyền thông về lợi ích của sàng lọc trước sinh và sàng lọc sơ sinh; tư vấn và khám sức khỏe tiền hôn nhân, tác hại của tảo hôn và kết hôn cận huyết thống; thực trạng, nguyên nhân và hệ lụy của mất cân bằng giới tính khi sinh; nghiêm cấm lựa chọn giới tính thai nhi dưới mọi hình thức.

2. Nâng cao chất lượng dân số

Truyền thông về lợi ích của sàng lọc trước sinh và sơ sinh, địa điểm cung cấp dịch vụ, lợi ích của khám sức khỏe tiền hôn nhân, chăm sóc sức khỏe sinh sản vị thành niên và thanh niên, hệ lụy của tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống. Truyền thông đề án sàng lọc trước sinh và sàng lọc sơ sinh; mô hình tư vấn và khám sức khỏe tiền hôn nhân; mô hình phát huy vai trò và chăm sóc sức khỏe người cao tuổi dựa vào cộng đồng; mô hình tư vấn, chăm sóc sức khỏe đồng bào các dân tộc thiểu số; mô hình giảm tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống.

3. Giảm tốc độ gia tăng tỷ số giới tính khi sinh

Truyền thông về thực trạng giới tính khi sinh tại địa phương; nguyên nhân và hệ lụy của mất cân bằng giới tính khi sinh. Tuyên truyền những quy định việc nghiêm cấm cá nhân vi phạm lựa chọn giới tính thai nhi. Nâng cao nhận thức cho các nhóm đối tượng về bình đẳng giới, phê phán những hủ tục lạc hậu trọng nam hơn nữ, những hành vi bạo hành trong gia đình, nêu gương những gia đình, dòng họ tạo mọi điều kiện cho con gái học tập và vươn lên trong cuộc sống, biểu dương những gia đình sinh con một bề gái không sinh con thứ ba... Truyền thông về các đề án, mô hình giảm thiểu mất cân bằng giới tính khi sinh.

IV. CÁC HOẠT ĐỘNG CHỦ YẾU

1. Truyền thông cấp tỉnh

- Phối hợp với các ban ngành đoàn thể, cơ quan truyền thông đại chúng triển khai kế hoạch phối hợp năm 2015 trên cơ sở phát huy lợi thế của từng ngành, đoàn thể;

- Xây dựng các chuyên trang, chuyên mục trên Đài PT-TH tỉnh, báo tỉnh;

- Tổ chức các cuộc mít tinh, tọa đàm, hội thảo... nhân ngày Dân số thế giới 11/7, Ngày Dân số Việt Nam 26/12 và Tháng hành động quốc gia về Dân số năm 2015. Thực hiện nội dung và chủ đề tuyên truyền trên cơ sở các văn bản hướng dẫn cụ thể của Trung ương;

- Tập huấn về kỹ năng truyền thông cho tuyến huyện và xã;

- Chủ động kiểm tra, giám sát việc thực hiện các hoạt động truyền thông các cấp trực tiếp quản lý, điều hành; phối hợp với các ngành kiểm tra, giám sát theo chuyên đề. Cung cấp thông tin cho lãnh đạo Đảng, chính quyền các cấp về tình hình DS-KHHGD; phát hiện kịp thời những vấn đề nảy sinh để có những giải pháp phù hợp. Tổng kết chương trình hành động Truyền thông chuyển đổi hành vi về Dân số-KHHGD giai đoạn 2011-2015.

2. Truyền thông cấp quận huyện

- Xây dựng kế hoạch truyền thông của quận/huyện năm 2015 và hướng dẫn cấp xã tổ chức thực hiện.

- Xây dựng các chuyên mục về DS-KHHGD trên đài phát thanh huyện.

- Tổ chức các cuộc mít tinh, tọa đàm, hội nghị chia sẻ kinh nghiệm giữa các cá nhân, tập thể điển hình, tổ chức các đợt truyền thông lưu động nhân Ngày Dân số thế giới 11/7, Ngày Dân số Việt Nam 26/12 và Tháng hành động quốc gia về Dân số năm 2015; Làm mới, sửa chữa các pa nô, áp phích trên địa bàn huyện.

3. Truyền thông cấp xã

- Tổ chức truyền thông trên địa bàn xã nhân Ngày Dân số thế giới 11/7, Ngày Dân số Việt Nam 26/12 và Tháng hành động quốc gia về Dân số năm 2015. Tổ chức nói chuyện chuyên đề cho các nhóm đối tượng: Phụ nữ trong độ tuổi sinh đẻ và phụ nữ mang thai, thanh niên và vị thanh niên, nam giới chủ hộ gia đình, người cao tuổi, người có uy tín trong cộng đồng; kẻ vẽ khẩu hiệu tuyên truyền; tuyên truyền vận động trực tiếp tại hộ gia đình; định kỳ, hàng tuần đưa các thông tin về DS-KHHGD trên hệ thống loa truyền thanh xã.

- Truyền thông tại các địa bàn có mức sinh cao: Tổ chức các đợt chiếu phim lưu động, các chương trình nghệ thuật tuyên truyền về DS-KHHGD thông qua các đội thông tin lưu động của tỉnh hoặc phòng văn hóa thông tin huyện. Các hoạt động nên gắn với các lễ hội sinh hoạt tại cộng đồng để thu hút sự tham gia của các đối tượng.

- Truyền thông tại các xã có đông đồng bào dân tộc thiểu số: Tổ chức các hoạt động truyền thông lồng ghép với các lễ hội sinh hoạt cộng đồng: phiên chợ vùng cao...; tổ chức biểu dương các gia đình thực hiện tốt chính sách DS-KHHGD; vận động sự tham gia của các trưởng tộc, trưởng bản, người có uy tín trong cộng đồng, chức sắc tôn giáo tham gia, ủng hộ các hoạt động, các chương trình dân số triển khai tại địa phương.

- Truyền thông tại các địa bàn có đông người di cư: Tuyên truyền và giới thiệu địa điểm cung cấp dịch vụ chăm sóc SKSS/KHHGD cho người di cư; tư vấn qua điện thoại, tư vấn qua thư, tư vấn qua internet và tư vấn cộng đồng; tích cực đẩy mạnh công tác vận động sự tham gia của các chủ nhà trọ, trưởng thôn, ấp; tổ dân phố; cụm dân cư.

4. Chiến dịch tăng cường tuyên truyền, vận động lồng ghép cung cấp dịch vụ KHHGD/SKSS

Thực hiện theo hướng dẫn chi tiết về triển khai chiến dịch năm 2015 của Bộ Y tế, Tổng cục DS-KHHGD; đảm bảo nguyên tắc truyền thông trước, trong và sau chiến dịch nhằm huy động tối đa đối tượng tham gia, tạo ra khí thế sôi nổi tại địa bàn. Nội dung truyền thông trong chiến dịch bao gồm KHHGD, phòng chống các bệnh viêm nhiễm đường sinh sản, chẩn đoán sàng lọc trước sinh và chẩn đoán sàng lọc sơ sinh, tư vấn và khám sức khỏe tiền hôn nhân, giảm thiểu tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống, giảm thiểu mất cân bằng giới tính khi sinh, phát huy vai trò và chăm sóc sức khỏe người cao tuổi dựa vào cộng đồng.

Việc tổ chức thực hiện Chiến dịch tăng cường tuyên truyền, vận động lồng ghép cung cấp dịch vụ KHHGD/SKSS tại các xã đặc biệt khó khăn, xã thuộc vùng có mức sinh cao và không ổn định, xã thuộc vùng biển, đảo và ven biển theo hướng dẫn hiện hành và quyết định của địa phương.

5. Sinh hoạt ngoại khóa trong các trường phổ thông

Chi cục DS-KHHGD các tỉnh/thành phố phối hợp với các Sở Giáo dục và Đào tạo tiếp tục triển khai các hoạt động sinh hoạt ngoại khóa trong các trường phổ thông. Dựa trên văn bản hướng dẫn của Trung ương, các địa phương chủ động triển khai mô hình giáo dục ngoại khóa đa dạng với nhiều hình thức và nội dung sinh hoạt phong phú, hấp dẫn, thiết thực phù hợp với nguyện vọng, tâm sinh lý của VTN và đặc điểm vùng miền, đáp ứng nhu cầu nguyện vọng của nhóm đối tượng này.

Tăng cường đào tạo, tập huấn cho cán bộ quản lý nhà trường, các thầy cô giáo giảng dạy các môn học liên quan, cha mẹ học sinh; Huy động thêm sự tham gia của các hội, đoàn thể tại địa phương như Hội chữ thập đỏ, Hội khuyến học, Hội Phụ nữ... để tạo sự đồng thuận cao trong việc triển khai thực hiện.

Lồng ghép mô hình giáo dục ngoại khóa DS/SKSS với các mô hình khác cùng triển khai và tác động trên đối tượng VTN như mô hình tư vấn và khám sức khỏe tiền hôn nhân...

Trong quá trình chuyển tải nội dung cần giúp đối tượng nhận thấy được lợi ích khi tham gia mô hình. Các trường nên có quy định bắt buộc tham gia hoạt động giáo dục ngoại khóa với tất cả học sinh ở các bậc học, coi đây là một tiêu chí đánh giá hạnh kiểm của học sinh.

Phát triển mô hình truyền thông giáo dục cho các bậc cha mẹ; để cha mẹ có trách nhiệm giáo dục, hỗ trợ con cái thực hiện chăm sóc SKSS; và tạo sự đồng thuận của phụ huynh và gia đình với chương trình giáo dục DS/SKSS VTN.

Đa dạng hóa các hoạt động giáo dục ngoại khóa như tuyên truyền trên loa phát thanh của trường, sinh hoạt câu lạc bộ, đội giáo dục đồng đẳng, góc truyền thông thân thiện, chuyên gia tư vấn với quy mô vừa phải, hợp lý để VTN dễ

dàng chia sẻ, trao đổi những vướng mắc. Xác định, lựa chọn các chủ đề thích hợp với đặc điểm nhu cầu tâm sinh lý của từng nhóm tuổi VTN và bậc học khác nhau; nên xây dựng website chính thống về chăm sóc SKSS VTN cho các trường, cập nhật các kiến thức, kỹ năng về các chủ đề chăm sóc SKSS VTN và địa chỉ dịch vụ chăm sóc SKSS thân thiện tại địa bàn nơi các trường PTTH đóng đô VTN có thể tiếp cận, tìm hiểu tham khảo khi bản thân có vướng mắc. Đa dạng hóa các tài liệu truyền thông để phục vụ cho việc sinh hoạt mô hình.

Kinh phí triển khai hoạt động lấy từ mục sinh hoạt ngoại khóa trường phổ thông của *Dự án 2. Tầm soát các dị dạng, bệnh, tật bẩm sinh và kiểm soát mất cân bằng giới tính khi sinh.*

6. Lồng ghép nội dung DS - KHHGD trong trường chính trị

Tiếp tục phối hợp với trường chính trị tỉnh để triển khai hoạt động cập nhật tình hình thực tiễn về các vấn đề trọng tâm của công tác DS-KHHGD ở mỗi địa phương để bổ sung hoàn thiện nội dung các bài giảng theo tài liệu mẫu của Trung ương đã cung cấp. Xây dựng kế hoạch và tổ chức giảng dạy lồng ghép nội dung công tác DS-KHHGD vào các khóa đào tạo, tập huấn, bồi dưỡng của nhà trường năm 2014 dành cho đội ngũ cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức từ tỉnh xuống cơ sở; đặc biệt là đội ngũ cán bộ, đảng viên, công chức là lãnh đạo Đảng, chính quyền, các ban, ngành, đoàn thể các cấp.

Kinh phí triển khai hoạt động lấy từ mục trường chính trị tỉnh của *Dự án 2. Tầm soát các dị dạng, bệnh, tật bẩm sinh và kiểm soát mất cân bằng giới tính khi sinh.*

7. Sản xuất, nhân bản sản phẩm truyền thông

Tổng cục DS-KHHGD tổ chức xây dựng và sản xuất các sản phẩm truyền thông mẫu, cấp phát cho các địa phương để có kế hoạch nhân bản, cung cấp đến các nhóm đối tượng đích; tiếp tục cung cấp các tài liệu, phóng sự, clip,.... tuyên truyền về DS-KHHGD trên trang Website của Tổng cục DS-KHHGD theo địa chỉ www.gopfp.gov.vn và báo điện tử <http://www.giadinh.net.vn>.

V. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Bộ Y tế, Tổng cục DS-KHHGD

Hướng dẫn các địa phương xây dựng và thực hiện kế hoạch truyền thông-giáo dục về DS-KHHGD.

Thường xuyên kiểm tra; định kỳ hoặc đột xuất giám sát các hoạt động truyền thông của các tỉnh, thành phố.

2. Sở Y tế, Chi cục DS-KHHGD các tỉnh/thành phố

Chủ động xây dựng, tổ chức thực hiện kế hoạch truyền thông - giáo dục về DS-KHHGD của tỉnh năm 2015 và gửi về Tổng cục DS-KHHGD trước ngày 25/3/2015.

Hướng dẫn và kiểm tra, giám sát Trung tâm DS-KHHGD cấp huyện thực hiện kế hoạch.

Chi cục DS-KHHGD các tỉnh, thành phố gửi báo cáo kết quả thực hiện hàng quý, hàng năm trong tuần thứ tư của tháng cuối quý và định kỳ 6 tháng gửi các sản phẩm truyền thông (băng đĩa, tờ rơi...) do địa phương sản xuất về Tổng cục DS-KHHGD (Vụ Truyền thông - Giáo dục).

Đề nghị các địa phương chủ động và tích cực tham mưu đề xuất, vận động các cấp ủy Đảng, chính quyền địa phương đầu tư nguồn lực hỗ trợ, bổ sung kinh phí để duy trì và mở rộng các hoạt động truyền thông - giáo dục về DS-KHHGD năm 2015./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thứ trưởng Nguyễn Việt Tiến (để b/c);
- Lãnh đạo Tổng cục;
- Vụ Truyền thông và thi đua khen thưởng;
- Các Vụ, đơn vị thuộc Tổng cục;
- Sở Y tế các tỉnh, thành phố;
- Lưu: VT, TTGD (05 bản).

**KT. TÒNG CỤC TRƯỞNG
PHÓ TÒNG CỤC TRƯỞNG**

Lê Cảnh Nhạc